

Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
PRIITA PIKAMÄEA
přednesené dne 14. prosince 2023¹

Věc C-432/22

PT

za účasti

Specializirana prokuratura

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, kterou podal Spetsializiran nakazatelen sad
(Specializované státní zastupitelství, Bulharsko)]

„Řízení o předběžné otázce – Justiční spolupráce v trestních věcech – Organizovaná trestná činnost – Rámcové rozhodnutí 2008/841/SVV – Rámcové rozhodnutí 2004/757/SVV – Nedovolený obchod s drogami – Dohoda o vině a trestu uzavřená mezi státním zástupcem a pachatelem trestného činu – Pravomoc Soudního dvora – Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU – Listina základních práv Evropské unie – Článek 47 – Schválení dohody soudem – Podmínky – Určení soudního senátu *ad hoc* – Souhlas ostatních obviněných osob“

1. Možnost, aby obžalovaný dosáhl zmírnění obvinění nebo snížení trestu za podmínky, že uzná svou vinu nebo že se před zahájením řízení vzdá možnosti zpochybnit skutková zjištění nebo plně spolupracuje s vyšetřujícími orgány, se podle Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) stala v systémech trestního soudnictví členských států běžnou².

2. Soudní dvůr se již vyslovil k věcem týkajícím se doznání, ale pouze v míře, v níž se týkaly některých procesních práv přiznaných trestně stíhaným osobám, jako je právo na presumpci nevinu podle směrnice (EU) 2016/343³ nebo právo být seznámen s obviněním podle směrnice 2012/13/EU⁴.

3. V projednávané věci vyvstává otázka, zda je v souladu s čl. 19 odst. 1 druhým pododstavcem SEU chápáným ve světle článku 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) taková vnitrostátní právní úprava, podle níž je soudní schválení dohody, ve které jedna z obviněných osob uznává svou vinu za vytýkané protiprávní jednání výměnou za snížení trestu, jednak svěřeno do pravomoci jiného soudu, než u kterého bylo původně zahájeno trestní řízení, a jednak je vázáno předchozím splněním podmínky, že všechny ostatní obviněné osoby, které svou trestní odpovědnost neuznaly, budou souhlasit s uzavřením této dohody.

¹ – Původní jazyk: francouzština.

² – Rozsudek ESLP ze dne 29. dubna 2014, Nacvlišvili a Togonidze v. Gruzie (CE:ECHR:2014:0429JUD000904305, bod 90).

³ – Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 9. března 2016, kterou se posilují některé aspekty presumpce nevinu a práva být přítomen při trestním řízení před soudem (Úř. věst. 2016, L 65, s. 1).

⁴ – Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 22. května 2012 o právu na informace v trestním řízení (Úř. věst. 2012, L 142, s. 1).

Právní rámec

Unijní právo

4. V dotčené věci je relevantní čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU.

Bulharské právo

5. Článek 381 trestního řádu (Nakazatelno procesualen kodeks, dále jen „NPK“)⁵, nadepsaný „Dohoda o vině a trestu v rámci přípravného řízení“ stanoví:

„1. Po skončení vyšetřování lze na návrh státního zástupce nebo obhájce mezi nimi uzavřít dohodu na vyřešení věci.

[...]

4. Dohoda může stanovit trest za podmínek stanovených v článku 55 NK, a to i pokud nenastaly výjimečné nebo četné polehčující okolnosti.

5. Dohoda musí být sjednána v písemné podobě a musí vyjadřovat shodu na těchto otázkách:

1. zda se skutek stal, zda byl spáchán obviněným, zda byl zaviněný, zda je trestným činem a jaká je jeho právní kvalifikace;

2. jaký má být druh a výše trestu;

[...]

6. Dohodu podepisuje státní zástupce a obhájce. Pokud obžalovaný s dohodou souhlasí, rovněž ji, poté co se vzdá přezkumu svého případu v řádném řízení, podepíše.

7. Je-li řízení vedeno proti několika osobám nebo kvůli několika trestným činům, mohou takovou dohodu uzavřít některé z těchto osob nebo ji lze uzavřít pro některé z těchto trestných činů.

[...]“

6. Článek 382 NPK, nadepsaný „Rozhodnutí soudu o dohodě“, stanoví:

„1. Dohodu předloží státní zástupce příslušnému soudu prvního stupně neprodleně po jejím sjednání, a to současně s předložením věci.

[...]

5. Soud může navrhnout změnu dohody, kterou projedná se státním zástupcem a obhájcem. Obviněnému se udělí slovo jako poslednímu.

[...]

⁵ – DV č. 86 ze dne 28. října 2005.

7. Soud dohodu schválí, není-li v rozporu se zákonem a dobrými mravy.

[...]“

7. Článek 384 NPK, nadepsaný „Dohoda o vině a trestu v rámci řízení před soudem“, stanoví:

„1. Za podmínek a způsobem stanovenými v této kapitole může soud prvního stupně schválit dohodu o vině a trestu vyjednanou po zahájení řízení před soudem, ale před ukončením fáze vyšetřování.

[...]

3. V těchto případech je dohoda o vině a trestu schválena až po získání souhlasu všech účastníků [řízení].“

8. Článek 384a NPK, nadepsaný „Rozhodnutí o dohodě uzavřené s jedním z obviněných nebo pro jeden z trestných činů“, stanoví:

„1. Je-li po zahájení řízení před soudem, ale před ukončením vyšetřování uzavřena dohoda s jedním z obviněných nebo pro jeden z trestných činů, soud řízení přeruší.

2. Jiný senát soudu rozhodne o uzavřené dohodě do sedmi dnů od obdržení věci.

3. Senát uvedený v odstavci 1 pokračuje v přezkumu věci až po rozhodnutí o dohodě.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

9. Specializované státní zastupitelství (Specializirana prokuratura, Bulharsko) zahájilo dne 25. března 2020 u Specializovaného trestního soudu (Spetsializiran nakazatelen sad, Bulharsko) trestní stíhání 41 osob, včetně SD a PT, pro řízení organizované zločinecké skupiny založené s úmyslem obohatit se prostřednictvím šíření drog a účasti na ní. PT je stíhán pro účast na této zločinecké skupině, jakož i pro držení omamných látek za účelem jejich šíření.

10. Během fáze přípravného řízení uzavřeli státní zástupce a obhájce SD dne 26. srpna 2020 dohodu, ve které SD uznal vinu za všechna obvinění, která proti němu byla vznesena, a přijal mírnější trest, než jaký stanoví zákon a jaký by mu byl uložen. Tato dohoda uvádí jména a osobní identifikační čísla ostatních obviněných osob. Souhlas těchto osob nebyl vyžádán a jiný senát dotčenou dohodu schválil dne 1. září 2020.

11. Dne 17. listopadu 2020, během fáze řízení před soudem, uzavřeli státní zástupce a obhájce PT dohodu, v níž PT uznal vinu za všechna obvinění, která se jej týkala, a za spáchané trestné činy byl stanoven podmíněný trest odnětí svobody (dále jen „dohoda ze dne 17. listopadu 2020“). S ohledem na rozsudek ze dne 5. září 2019 AH a další (Presumpce neviny) (C-377/18, EU:C:2019:670) byla tato dohoda změněna tak, aby neobsahovala jména a osobní identifikační čísla ostatních obžalovaných.

12. Při ústním jednání konaném dne 14. ledna 2021 si předkládající soud vyžádal stanovisko ostatních spoluobžalovaných, přičemž někteří z nich souhlas se schválením dohody ze dne 17. listopadu 2020 neudělili. V souladu s článkem 384a NPK tento soud předal 18. ledna 2021

uvedenou dohodu svému předsedovi, aby určil jiný senát, který o ní bude rozhodovat. Dne 21. ledna 2021 tento senát schválení dohody ze dne 17. listopadu 2020 zamítl, jelikož někteří z obžalovaných osob neudělili souhlas.

13. Dne 10. května 2022 požádali státní zástupce a obhájce PT na základě rozsudku ze dne 29. července 2019, Gambino a Hyka (C-38/18, EU:C:2019:628) senát, který věc projednával, aby o této dohodě rozhodl bez vyžádání si souhlasu ostatních spoluobžalovaných. Dne 11. května 2022 však byl tento senát na základě článku 384a NPK v rámci náhodného přidělování věcí senátu k rozhodnutí vyloučen.

14. Dne 18. května 2022 senát určený na základě tohoto ustanovení dohodu ze dne 17. listopadu 2020 přezkoumal a odmítl ji schválit z důvodu, že ke schválení bylo zapotřebí souhlasu ostatních 39 obžalovaných osob. V důsledku tohoto odmítnutí státní zástupce, PT a jeho obhájce téhož dne znovu požádali senát, před nímž byly provedeny veškeré důkazy, aby uvedenou dohodu schválil, aniž by si vyžádal souhlas ostatních spoluobžalovaných. Státní zástupce nicméně vyjádřil pochybnosti o nestrannosti toho senátu při pokračování v řízení s ostatními osobami, pokud by měl schválit dohodu uzavřenou s PT. Ten se naopak domnívá, že skutečnost, že nemůže uzavřít dohodu, porušuje jeho práva, která mu přiznává Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod podepsaná v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“).

15. V žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce předkládající soud uvádí, že odpověď na položené předběžné otázky je nezbytná k tomu, aby mohl v projednávané věci rozhodnout ve věci samé, neboť se týká trestných činů, které spadají do oblasti působnosti rámcových rozhodnutí 2004/757/SVV⁶ a 2008/841/SVV⁷, a tudíž „oblast[i] pokrytých právem Unie“ ve smyslu čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU. Domnívá se, že podmínky pro uzavření dohody mezi státním zástupcem a obviněným stanovené vnitrostátním právem představují „uplatňování“ ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny, článku 5 rámcového rozhodnutí 2004/757 a článku 4 rámcového rozhodnutí 2008/841.

16. Předkládající soud se zaprvé táže, zda je článek 384a NPK slučitelný s čl. 19 odst. 1 druhým pododstavcem SEU a s čl. 47 prvním a druhým podstavcem Listiny. Podle tohoto soudu by bylo v rozporu se zásadou bezprostřednosti trestního řízení a s právem na účinnou právní ochranu, kdyby se obhajoba dostala do situace, kdy jsou důkazy provedeny před jedním senátem, ale rozhodnout o nich je povinen jiný senát.

17. Uvedený soud se dále táže na slučitelnost čl. 384 odst. 3 NPK, v rozsahu v němž vyžaduje ke schválení takové dohody souhlas ostatních spoluobžalovaných ve stejném trestním řízení, nejen s článkem 5 rámcového rozhodnutí 2004/757 a článkem 4 rámcového rozhodnutí 2008/841, ale také s čl. 19 odst. 1 druhým pododstavcem SEU a s článkem 52 Listiny ve spojení s článkem 47 Listiny. Tento požadavek na udělení souhlasu by totiž vedl k omezení přístupu k účinnému prostředku právní ochrany ve smyslu poslední uvedené ustanovení, přičemž by nebyla dodržena zásada proporcionality, jak vyžaduje článek 52 Listiny.

⁶ – Rámcové rozhodnutí Rady ze dne 25. října 2004, kterým se stanoví minimální ustanovení týkající se znaků skutkových podstat trestných činů a sankcí v oblasti nedovoleného obchodu s drogami (Úř. věst. 2004, L 335, s. 8).

⁷ – Rámcové rozhodnutí Rady ze dne 24. října 2008 o boji proti organizované trestné činnosti (Úř. věst. 2008, L 300, s. 42).

18. V poslední řadě se předkládající soud táže, zda by v případě, že by sám schválil dohodu uzavřenou mezi státním zástupcem a PT, musel následně tuto věc ve světle usnesení ze dne 28. května 2020, UL a VM (C-709/18, EU:C:2020:411, bod 35) odmítnout, aby ostatním spoluobžalovaným osobám, proti nimž je před tímto soudem vedeno řízení, zaručil jejich právo na nestranný soud stanovené v článku 47 druhém pododstavci Listiny.

19. Za těchto okolností se Specializovaný trestní soud (Specializiran nakazatelen sad) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Je v případě, že se jedná o trestní řízení, které se týká obvinění z činů, které spadají do oblasti působnosti unijního práva, s čl. 19 odst. 1 [druhým pododstavcem] SEU a čl. 47 [prvním a druhým pododstavcem] Listiny slučitelný vnitrostátní zákon, který stanoví požadavek, že dohodu uzavřenou mezi státním zástupcem a obžalovaným musí meritorně přezkoumat nikoli soud příslušný k projednání dané věci, před kterým byly provedeny všechny důkazy, nýbrž jiný soud, pokud důvod tohoto požadavku spočívá v okolnosti, že existují jiní spoluobžalovaní, kteří žádnou dohodu neuzavřeli?
- 2) Je s článkem 5 rámcového rozhodnutí 2004/757, článkem 4 rámcového rozhodnutí 2008/841, čl. 19 odst. 1 [druhým pododstavcem] SEU a článkem 52 Listiny ve spojení s jejím článkem 47 slučitelný vnitrostátní zákon, podle kterého lze dohodu ukončující trestní řízení schválit pouze tehdy, pokud k ní udělili souhlas všichni ostatní obžalovaní a jejich obhájci?
- 3) Je podle čl. 47 [druhého pododstavce] Listiny nutné, aby soud poté, co přezkoumal a schválil dohodu, odmítl zkoumat obvinění vznesené proti ostatním obžalovaným, pokud o této dohodě rozhodl způsobem, který se ani nevyjadřuje k jejich účasti, ani ve vztahu k nim nepředstavuje výrok o vině?“

Řízení před Soudním dvorem

20. Evropská komise předložila písemné vyjádření.

Analýza

21. Jak vyplývá z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, má předkládající soud za to, že od Soudního dvora musí získat výklad čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU, článků 47 a 52 Listiny, jakož i článku 5 rámcového rozhodnutí 2004/757 a článku 4 rámcového rozhodnutí 2008/841, neboť má pochybnosti o slučitelnosti těchto ustanovení unijního práva s vnitrostátní právní úpravou, která stanoví podmínky, za nichž soud schválí dohodu mezi státním zástupcem a trestně stíhanou osobou, v níž tato uznává vinu za vytykané trestné činy, a je jí v ní tudíž uložen předem sjednaný trest.

22. Komise v rámci písemného vyjádření v podstatě namítá nepoužitelnost článku 5 rámcového rozhodnutí 2004/757 a článku 4 rámcového rozhodnutí 2008/841, jakož i článku 47 Listiny. Tvrdí rovněž, že odůvodnění předkládacího rozhodnutí ohledně druhé předběžné otázky nesplňuje požadavky článku 94 jednacího řádu Soudního dvora. Mimo jiné je nutno připomenout, že podle ustálené judikatury přísluší samotnému Soudnímu dvoru zkoumat podmínky, za nichž byl dotázán vnitrostátním soudem, za účelem ověření své vlastní pravomoci nebo přípustnosti

žádosti, která mu byla předložena⁸.

K pravomoci Soudního dvora

23. Podle ustálené judikatury nemá Soudní dvůr pravomoc odpovědět na položenou předběžnou otázku, pokud je zjevné, že ustanovení unijního práva, které má být předmětem výkladu Soudního dvora, nelze použít⁹. Pokud právní situace do působnosti unijního práva nespadá, Soudní dvůr nemá pravomoc o ní rozhodnout a případně uplatňovaná ustanovení Listiny sama o sobě nemohou tuto pravomoc založit¹⁰.

24. Pokud jde zaprvé o použití čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU, je třeba připomenout, že podle tohoto ustanovení členské státy stanoví prostředky nezbytné k zajištění dodržování práva jednotlivců na účinnou právní ochranu v oblastech pokrytých právem Unie. Členským státům tak přísluší stanovit systém procesních prostředků a postupů, které v uvedených oblastech zajišťují účinnou právní ochranu. Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že pokud jde o působnost článku 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU, toto ustanovení se vztahuje na „oblasti pokryté právem Unie“, a to bez ohledu na situaci, ve které členské státy uplatňují toto právo ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny¹¹.

25. Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU se vztahuje zejména na každý vnitrostátní orgán způsobilý rozhodovat jakožto soud o otázkách, které se týkají uplatňování nebo výkladu unijního práva, a spadají tudíž do oblastí pokrytých tímto právem. Tak je tomu přitom v případě předkládajícího soudu, který totiž může jakožto bulharský obecný soud rozhodovat o otázkách týkajících se uplatňování nebo výkladu unijního práva a jakožto „soud“ ve smyslu vymezeném tímto právem náleží do bulharského systému prostředků v „oblastech pokrytých právem Unie“ ve smyslu čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU, takže tento soud musí splňovat požadavky kladené na účinnou právní ochranu. Je ostatně třeba připomenout, že i když organizace soudnictví v členských státech spadá do pravomoci těchto států, nic to nemění na tom, že při výkonu této pravomoci musí členské státy dodržovat povinnosti, které pro ně vyplývají z unijního práva, a konkrétně z čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU¹².

26. Z výše uvedeného vyplývá, že Soudní dvůr má v projednávané věci pravomoc k výkladu čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU.

27. Zadruhé, působnost Listiny je v souvislosti s jednáním členských států definována v jejím čl. 51 odst. 1, podle kterého jsou ustanovení Listiny určena členským státům, pokud uplatňují právo Unie, přičemž toto ustanovení potvrzuje ustálenou judikaturu Soudního dvora, podle níž se základní práva zaručená v právním řádu Unie uplatní ve všech situacích, které se řídí unijním právem, avšak nikoli mimo tyto situace.

⁸ – Rozsudek ze dne 22. března 2022, Prokurator Generalny a další (Kárné kolegium Nejvyššího soudu – jmenování) (C-508/19, EU:C:2022:201, bod 59).

⁹ – Rozsudek ze dne 24. února 2022, Viva Telecom Bulgaria (C-257/20, EU:C:2022:125, bod 123).

¹⁰ – Usnesení ze dne 18. dubna 2023, Vantage Logistics (C-200/22, EU:C:2023:337, bod 27).

¹¹ – Rozsudek ze dne 26. března 2020, Miasto Łowicz a Prokurator Generalny (C-558/18 a C-563/18, dále jen „rozsudek Miasto Łowicz“, EU:C:2020:234, body 32 a 33).

¹² – V tomto smyslu viz rozsudek Miasto Łowicz (body 34 až 36).

28. Pokud jde v projednávaném případě konkrétně o článek 47 Listiny, kterého se týká tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, je třeba konstatovat, že předkládající soud rozhoduje o trestním stíhání 40 osob, včetně PT, pro jejich účast na organizované zločinecké skupině založené s úmyslem obohatit se prostřednictvím šíření drog, přičemž PT je kromě toho stíhán pro držení omamných látek za účelem jejich šíření.

29. Je nesporné, že výše uvedené trestné činy, upravené v čl. 321 odst. 3 bodě 2 a čl. 354a odst. 1 bulharského trestního zákoníku a podle těchto ustanovení stíhané, spadají do působnosti rámcových rozhodnutí 2004/757 a 2008/841, přičemž článek 5 rozhodnutí 2004/757 a článek 4 rozhodnutí 2008/841 stanoví, že členské státy mohou přijmout opatření nezbytná k zajištění toho, aby bylo možné zmírnit tresty, jichž se tato rámcová rozhodnutí týkají, v případě, že se pachatel zřekne trestné činnosti v oblastech pokrytých těmito rámcovými rozhodnutími a poskytne správním nebo justičním orgánům informace, které by jiným způsobem získat nemohly a které jim pomáhají především v identifikaci nebo soudním stíhání dalších pachatelů, či v nalezení důkazů.

30. Lze z výše uvedeného vyvodit, tak jak činí předkládající soud, že vnitrostátní procesní pravidla, jimiž se řídí schválení dohody o vině a trestu soudem, představují uplatňování unijního práva ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny, takže její ustanovení jsou použitelná?

31. Po úvaze analogické k té, jež vedla k vydání usnesení ze dne 24. září 2019, Specializirana prokuratura (Presumpce nevinny) (C-467/19 PPU, EU:C:2019:776), které se týkalo výkladu čl. 7 odst. 4 směrnice 2016/343, podle něhož „členské státy mohou umožnit svým soudním orgánům, aby v odsuzujícím rozsudku přihlédly k tomu, zda podezřelá či obviněná osoba během trestního řízení spolupracovala“, lze na tuto otázku odpovědět záporně. V tomto rozhodnutí Soudní dvůr rozhodl, že tento článek musí být vykládán v tom smyslu, že neupravuje otázku, zda v případě takové dohody o vině a trestu, která je stanovena stejnou právní úpravou jako ve věci v původním řízení, uzavřené mezi osobou obviněnou z údajné účasti na zločinecké skupině a státním zástupcem, může či nesmí být její schválení soudcem podmíněno tím, že ostatní osoby obžalované z účasti na této zločinecké skupině udělí souhlas s uzavřením této dohody, a to navzdory předchozímu konstatování použití *ratione personae* a *materiae* této směrnice na postup v původním řízení.

32. V projednávaném případě je zaprvé nutno zdůraznit, že rámcová rozhodnutí 2004/757 a 2008/841 byla přijata mimo jiné na základě čl. 31 odst. 1 písm. e) EU, který konkrétně stanovil, že společný postup v oblasti justiční spolupráce v trestních věcech zahrnuje postupné přijímání opatření k zavedení minimálních pravidel o znacích skutkových podstat trestných činů a trestech v oblasti organizované trestné činnosti, terorismu a nedovoleného obchodu s drogami¹³. Tato rámcová rozhodnutí stanoví na základě stávajícího čl. 83 odst. 1 SFEU, který nahradil čl. 31 odst. 1 EU, minimální ustanovení upravená trestním právem hmotným.

33. Je přitom nutno konstatovat, že dotčená vnitrostátní právní úprava spadá do oblasti trestního řízení a žádný z právních nástrojů unijního práva, které usilují o posílení práv podezřelých a obviněných osob v průběhu celého trestního řízení, přijatých na základě čl. 82 odst. 2 SFEU neupravuje specificky podmínky uzavření dohody o vině a trestu mezi státním zástupcem a pachatelem. Podle ustálené judikatury pojem „uplatňování práva Unie“ ve smyslu článku 51

¹³ – Pokud jde o rámcové rozhodnutí 2004/757, viz rozsudek ze dne 11. června 2020, Prokuratura Rejonowa w Słupsku (C-634/18, EU:C:2020:455, bod 32).

Listiny předpokládá existenci určitého stupně souvislosti mezi aktem práva Unie a dotčeným vnitrostátním opatřením, která jde nad rámec příbuznosti dotyčných oblastí nebo nepřímého dopadu jedné oblasti na druhou¹⁴.

34. Zadruhé je třeba připomenout, že rámcová rozhodnutí jsou pro členské státy závazná co do výsledku, kterého má být dosaženo, přičemž volba forem a prostředků se ponechává vnitrostátním orgánům¹⁵. Jak bylo uvedeno výše, rámcová rozhodnutí 2004/757 a 2008/841 jsou pouze nástroji zajišťujícími minimální harmonizaci. Členské státy mají proto při provádění těchto právních předpisů do vnitrostátního práva široký prostor pro uvážení¹⁶.

35. Zatřetí ze znění článku 5 rámcového rozhodnutí 2004/757 a článku 4 rámcového rozhodnutí 2008/841 vyplývá, že tato ustanovení členským státům pouze ponechávají možnost, aby svým soudním orgánům při stanovování trestu v návaznosti na uznání trestní odpovědnosti povolily zohlednit spolupráci obviněných osob. Tato ustanovení členským státům neukládají žádnou povinnost zaručit, aby uvedené orgány k této spolupráci přihlížely, neuděluje ani obviněné osobě žádné právo na uložení mírnějšího trestu v případě spolupráce se soudními orgány, například uzavřením dohody se státním zástupcem, v níž tato osoba uzná vinu¹⁷.

36. Je nutno zdůraznit, že Soudní dvůr dospěl k závěru, že základní práva Unie nelze uplatnit na určitou vnitrostátní právní úpravu z toho důvodu, že unijní ustanovení v dotčené oblasti neukládají členským státům žádnou specifickou povinnost ohledně situace dotčené v původním řízení¹⁸.

37. Začtvrté je zajisté třeba poznamenat, že článek 5 rámcového rozhodnutí 2004/757 a článek 4 rámcového rozhodnutí 2008/841 upřesňují podmínky, za nichž soudní orgány mohou případně zohlednit, zda obviněná osoba během trestního řízení spolupracovala, přičemž v projednávaném případě se jedná o podstatu tohoto chování. Tato poznámka samozřejmě nemůže vyvrátit závěr, že členské státy povinnost tohoto zohlednění nemají. Kromě toho a především, výše uvedená ustanovení rámcových rozhodnutí 2004/757 a 2008/841 neobsahují žádné informace o procesních podmínkách zohlednění spolupráce pachatele trestného činu ze strany soudního orgánu, ať již se jedná o uznání polehčujících okolností senátem, nebo o existenci dohody o vině a trestu uzavřené mezi státním zástupcem a dotčenou osobou, a to i v různých fázích řízení, o obsah takové dohody, o postup rozhodování směřující k jejímu schválení soudem v případě stíhání více osob a o její účinky. Určení těchto podmínek je záležitostí výhradně vnitrostátního práva¹⁹.

38. Z toho plyne, že článek 5 rámcového rozhodnutí 2004/757 a článek 4 rámcového rozhodnutí 2008/841 neupravují otázku, zda schválení dohody o vině a trestu může nebo nesmí být podmíněno takovým požadavkem na udělení souhlasu ostatních obžalovaných a na jiný senát,

¹⁴ – Rozsudek ze dne 10. července 2014, Julián Hernández a další (C-198/13, EU:C:2014:2055, bod 34).

¹⁵ – Rozsudek ze dne 11. června 2020, Prokuratura Rejonowa w Słupsku (C-634/18, EU:C:2020:455, bod 39).

¹⁶ – Pokud jde o rámcové rozhodnutí 2004/757, viz rozsudek ze dne 11. června 2020, Prokuratura Rejonowa w Słupsku (C-634/18, EU:C:2020:455, bod 41).

¹⁷ – Obdobně viz usnesení ze dne 24. září 2019, Specializirana prokuratura (Presumpce neviný) (C-467/19 PPU, EU:C:2019:776, bod 34).

¹⁸ – Usnesení ze dne 24. září 2019, Specializirana prokuratura (Presumpce neviný) (C-467/19 PPU, EU:C:2019:776, bod 41 a citovaná judikatura).

¹⁹ – Obdobně viz usnesení ze dne 24. září 2019, Specializirana prokuratura (Presumpce neviný) (C-467/19 PPU, EU:C:2019:776, body 34 a 35.)

než jaký věc projednával původně²⁰. Není-li v původním řízení prováděno unijní právo, ustanovení Listiny, na něž odkazuje předkládající soud, nelze použít, tudíž Soudní dvůr nemá pravomoc o nich rozhodovat.

39. Musím však konstatovat, že judikatura soudního dvora zahrnuje i příklady méně striktního výkladu pojmu „uplatňování práva Unie“²¹, a je tudíž mimo jiné třeba ověřit, zda má dotčená vnitrostátní právní úprava za cíl provést určité ustanovení unijního práva, jakou má tato právní úprava povahu a zda sleduje jiné cíle než unijní právo, i když může toto právo nepřímo ovlivnit, jakož i to, zda existuje unijní právní úprava specifická pro tuto oblast nebo způsobila ji ovlivnit²². Z výkladu článku 5 rámcového rozhodnutí 2004/757 a článku 4 rámcového rozhodnutí 2008/841 ve spojení s ustanoveními, která jim předcházejí ohledně toho, že členské státy musí stanovit účinné, přiměřené a odrazující tresty²³, tedy vyplývá, že by bylo možné tvrdit, že dotčená vnitrostátní úprava provádí unijní právo a sleduje ve skutečnosti stejné cíle jako tato rozhodnutí, a sice boj proti nedovolenému obchodu s drogami a organizované trestné činnosti.

40. Význam závěru ohledně použitelnosti či nepoužitelnosti ustanovení výše uvedených sekundárních právních předpisů na tento případ a jeho důsledky pro použitelnost Listiny, konkrétně jejího článku 47, je však nutné relativizovat. Bylo totiž judikováno, že vzhledem k tomu, že čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU ukládá všem členským státům povinnost stanovit prostředky nezbytné k zajištění účinné právní ochrany v oblastech pokrytých unijním právem ve smyslu zejména článku 47 Listiny, musí být posledně uvedené ustanovení náležitě zohledněno pro účely výkladu čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU²⁴.

K přípustnosti předběžných otázek

41. Úvodem je třeba připomenout, že otázky předkládajícího soudu ohledně slučitelnosti vnitrostátní právní úpravy se konkrétně týkají dvojího právního požadavku, a sice zaprvé určení odlišného senátu *ad hoc*, než u jakého bylo řízení původně zahájeno, za účelem schválení dohody uzavřené v průběhu řízení před soudem mezi státním zástupcem a jedním z obžalovaných či pro jedno z vytýkaných protiprávních jednání (první a třetí předběžná otázka²⁵), a zadruhé vyžádání si souhlasu s touto dohodou od všech účastníků řízení, tedy od spoluobžalovaných, jakožto předběžné podmínky pro schválení soudem (druhá předběžná otázka).

42. S ohledem na relevantní judikaturu Soudního dvora a konkrétně na její ustálené pojetí vycházející z rozsudku Miasto Łowicz je nutné zdůraznit, že postup zavedený článkem 267 SFEU je nástrojem spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy, díky němuž Soudní dvůr poskytuje vnitrostátním soudům výklad unijního práva, jenž je pro ně nezbytný k vyřešení sporů, které mají tyto soudy rozhodnout, a že důvodem existence žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce není vydávání konzultativních stanovisek k obecným nebo hypotetickým otázkám, ale potřeba skutečného vyřešení sporu. Ze samotného znění článku 267 SFEU vyplývá, že

²⁰ – Obdobně viz usnesení ze dne 24. září 2019, Specializirana prokuratura (Presumpce nevinny) (C-467/19 PPU, EU:C:2019:776, bod 36).

²¹ – Viz například rozsudky ze dne 9. března 2017, Milkova (C-406/15, EU:C:2017:198, a zejména bod 52), a ze dne 21. prosince 2011, N. S. a další (C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, body 64 až 69).

²² – Rozsudek ze dne 10. července 2014, Julián Hernández a další (C-198/13, EU:C:2014:2055, bod 37 a citovaná judikatura).

²³ – Podotýkám, že předkládací rozhodnutí zmiňuje čl. 4 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2004/757 a článek 3 rámcového rozhodnutí 2008/841.

²⁴ – Rozsudek ze dne 22. února 2022, RS (Účinky rozhodnutí ústavního soudu) (C-430/21, EU:C:2022:99, bod 37).

²⁵ – Ačkoli jsou formulovány odlišně, první a třetí předběžná otázka nastolují stejný problém týkající se toho, který soud je příslušný k rozhodnutí o trestní odpovědnosti obviněných osob, a to i prostřednictvím schválení dohody o vině a trestu, kterou uzavřela jedna z nich.

požadované rozhodnutí o předběžné otázce musí být „nezbytné“ k tomu, aby předkládající soud mohl „vynést rozsudek“ ve věci, jež mu byla předložena. Soudní dvůr opakovaně připomněl, že ze znění i systematiky článku 267 SFEU vyplývá, že řízení o předběžné otázce zejména předpokládá, že před vnitrostátními soudy skutečně probíhá spor, v jehož rámci mají vnitrostátní soudy²⁶ vydat rozhodnutí, které může zohlednit rozsudek vydaný v rámci řízení o předběžné otázce. Úlohou Soudního dvora v rámci řízení o předběžné otázce je být předkládajícímu soudu nápomocen při řešení konkrétního sporu, který mu byl předložen. V rámci takového řízení musí mezi uvedeným sporem a ustanoveními unijního práva, jejichž výklad je požadován, existovat takový vztah, aby byl tento výklad objektivně nezbytný pro rozhodnutí, které musí předkládající soud přijmout²⁷.

43. Z rozsudku Miasto Łowicz vyplývá, že tento stupeň souvislosti může být přímý či nepřímý v závislosti na třech předpokladech přípustnosti, které jsou v něm uvedeny. Je přímý, má-li vnitrostátní soud uplatňovat unijní právo, jehož výklad je požadován, za účelem nalezení meritorního řešení sporu v původním řízení (první předpoklad). Je nepřímý, jestliže rozhodnutí o předběžné otázce může předkládajícímu soudu poskytnout výklad procesních ustanovení unijního práva, která je dotýčný předkládající soud povinen použít k vynesení svého rozsudku (druhý předpoklad), či výklad unijního práva, který by mu umožnil rozhodnout o procesních otázkách vnitrostátního práva před tím, než bude moci rozhodnout o meritu sporu, který mu byl předložen (dále jen „třetí předpoklad“)²⁸. V rozsudku Miasto Łowicz Soudní dvůr postupně zkoumal přípustnost položených předběžných otázek z hlediska tří odlišných a samostatných situací splňujících kritérium nezbytnosti a dospěl k závěru o jejich nepřípustnosti, přičemž v souvislosti s třetím předpokladem zdůraznil rozdíl oproti věcem, v nichž byl vydán rozsudek A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu)²⁹, ve kterých výklad požadovaný od Soudního dvora v rámci řízení o předběžné otázce mohl ovlivnit otázku určení soudu příslušného rozhodnout o meritu věci ve sporech, které se týkaly unijního práva³⁰.

44. Bylo by možné se domnívat, *prima facie*, že předkládající soud chce předběžnými otázkami, které Soudnímu dvoru položil, a výkladem unijního práva, o nějž žádá, objasnit procesní otázku vnitrostátního práva, kterou musí rozhodnout *in limite litis*, což odpovídá třetímu předpokladu. Tato otázka se týká pravomoci senátu *ad hoc* rozhodovat namísto předkládajícího soudu o schválení dohody o vině a trestu uzavřené mezi státním zástupcem a osobou obžalovanou v řízení před tímto soudem.

45. V jednom nedávném rozsudku Soudní dvůr obecně uvedl, že předběžné otázky, jejichž cílem je umožnit předkládajícímu soudu, aby *in limine litis* vyřešil takové procesní obtíže, jako jsou obtíže související s jeho vlastní pravomocí rozhodnout ve věci, kterou projednává, nebo s právními účinky, které je třeba přiznat soudnímu rozhodnutí, jež potenciálně brání dalšímu projednávání takové věci uvedeným soudem, jsou na základě článku 267 SFEU přípustné³¹. Zdá se, že tento přístup staví procesní problematiku jako takovou do samostatného postavení v tom smyslu, že by mohla sama naplňovat kritérium nezbytnosti podle článku 267 SFEU. Ačkoli je pravda, že se Soudní dvůr zabýval zjevně a pouze dvěma typy případů, zdá se, že první z nich

²⁶ – Dopisem ze dne 5. srpna 2022 Městský soud v Sofii (Sofijski gradski sad, Bulharsko) informoval Soudní dvůr o tom, že v důsledku změny právních předpisů, která nabyla účinnosti dne 27. července 2022, byl Specializovaný trestní soud (Specializiran nakazatelen sad) zrušen a od tohoto dne mu byly postoupeny některé trestní věci projednávané u posledně uvedeného soudu, včetně věci v původním řízení. Jeví se tedy, že podmínka přípustnosti spočívající v neuzavření věci v původním řízení je splněna.

²⁷ – Rozsudek Miasto Łowicz (body 44 až 46).

²⁸ – Viz rozsudek Miasto Łowicz (body 49 až 51).

²⁹ – Rozsudek ze dne 19. listopadu 2019 (C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982).

³⁰ – Rozsudek Miasto Łowicz (bod 51).

³¹ – Rozsudek ze dne 13. července 2023, YP a další (Zbavení soudce jeho imunity a dočasné zproštění výkonu jeho funkce) (C-615/20 a C-671/20, EU:C:2023:562, body 46 a 47).

zahrnuje otázku příslušnosti anebo spíše absence příslušnosti předkládajícího soudu, který původně projednával řízení proti všem spoluobžalovaným, k rozhodování o schválení dohody o vině a trestu, kterou jeden z nich podepsal.

46. Naopak požadavek jednomyslného souhlasu ostatních obžalovaných vyplývá ze specifické podmínky postupu schvalování, které nezávisí na tom, jaký soud o něm bude rozhodovat, přičemž toto zjištění by mohlo vést k závěru o nepřipustnosti druhé předběžné otázky. Tento závěr se však může jevit příliš abstraktním, neboť vede k oddělení dvou prvků, které jsou součástí jednoho mechanismu a stejnou měrou ovlivňují průběh trestního řízení vedeného před předkládajícím soudem.

47. Toto zjištění mě vede k zvážení relevantnosti prvního předpokladu přípustnosti zmíněného v rozsudku *Miasto Łowicz*. V tomto ohledu, a jak právem zdůrazňuje předkládající soud³², podotýkám, že se předběžné otázky týkají problémů procesní povahy, které jsou neoddělitelně spjaté s rozhodnutím ve věci samé, které má vydat, neboť se jedná o trestní odpovědnost obžalovaných a případné uložení trestu. Je nutno zdůraznit, že dle předkládacího rozhodnutí, dohoda uzavřená mezi státním zástupcem a obžalovaným, v níž tento uznává vinu za vytýkané protiprávní jednání, a je mu tudíž uložen předem sjednaný trest, řeší veškeré otázky, které musí být zohledněny v rozsudku ve věci samé, neboť v ní jsou uvedeny jak trestný čin spáchaný dotčenou osobou a jeho právní kvalifikace, tak druh a výše trestu.

48. Za těchto okolností se odpovědi Soudního dvora ohledně slučitelnosti vnitrostátní úpravy, která stanoví podmínky, za nichž soud schválí takovou dohodu, která má podle předkládajícího soudu nahradit rozhodnutí ve věci samé, jeví jako nezbytné k tomu, aby tento soud mohl rozhodnout v jím vedeném trestním stíhání. Jeví se tedy, že mezi věcí v původním řízení a čl. 19 odst. 1 druhým pododstavcem SEU, jehož výklad je požadován, existuje takový vztah, aby byl tento výklad objektivně nezbytný pro rozhodnutí ve věci samé, které musí předkládající soud přijmout.

49. Kromě toho se v protikladu k tvrzením Komise domnívám, že požadavky článku 94 jednacího řádu Soudního dvora, zejména požadavek stanovený v písmeni c) tohoto článku, jsou v projednávané věci dodrženy. Předkládající soud totiž dostatečně vyložil důvody, které ho vedly k tomu, aby si kladl otázky ohledně výkladu požadavku na účinnou právní ochranu, na niž odkazuje čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU v souvislosti s podmíněním schválení dohody o vině a trestu jednomyslným souhlasem spoluobžalovaných³³. Tvrdil totiž, že tato dohoda představuje pro obžalovaného PT prostředek právní ochrany, který mu umožňuje uložení mírnějšího trestu, a že nutnost takového souhlasu má za následek nepatřičné omezení přístupu k tomuto prostředku, čímž porušuje výše uvedený požadavek a konkrétně právo na spravedlivý proces.

50. Lze tudíž učinit závěr, že je tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce přípustná.

³² – Bod 34 žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.

³³ – Třebaže předkládající soud odkazuje na čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU, opakovaně zmiňuje, byť v rámci poněkud nesrozumitelné formulace, také čl. 47 Listiny, o němž Soudní dvůr rozhodl, že musí být při výkladu prvního ustanovení zohledňován.

K věci samé

K určení senátu ad hoc

51. Předkládající soud se v podstatě táže, zda čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU chápáný ve světle článku 47 Listiny brání takovému procesnímu pravidlu, podle něhož je schválení dohody o vině a trestu uzavřené mezi státním zástupcem a jedním z obžalovaných během fáze řízení před soudem automaticky svěřeno do pravomoci jiného senátu, než který je příslušný k řízení vedenému proti všem obžalovaným a před kterým byly provedeny veškeré důkazy, přestože rozhodnutí o schválení se nevyjadřuje k vině spoluobžalovaných. Pochybnosti takto vyjádřené předkládajícím soudem se týkají jak požadavku na nestrannost dotčeného soudního orgánu, tak zásady bezprostřednosti trestního řízení.

– K požadavku objektivní nestrannosti

52. Jak je stanoveno v čl. 19 odst. 1 druhém pododstavci SEU, musí členské státy stanovit systém prostředků a řízení nezbytných k zajištění dodržování práva jednotlivců na účinnou právní ochranu v oblastech pokrytých unijním právem. Zásada účinné právní ochrany práv vyplývajících pro jednotlivce z unijního práva, na niž odkazuje čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU, je obecnou zásadou unijního práva vyplývající z ústavních tradic společných členským státům, která byla zakotvena v člancích 6 a 13 EÚLP a je nyní potvrzena v článku 47 Listiny³⁴.

53. Jak bylo vysvětleno výše, vzhledem k tomu, že čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU ukládá všem členským státům povinnost stanovit prostředky nezbytné k zajištění účinné právní ochrany v oblastech pokrytých unijním právem ve smyslu zejména článku 47 Listiny, musí být posledně uvedené ustanovení náležitě zohledněno pro účely výkladu čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU, stejně jako judikatura ESLP týkající se čl. 6 odst. 1 EÚLP³⁵. Přitom k zajištění toho, aby orgány, které mohou rozhodovat o otázkách souvisejících s uplatňováním a výkladem unijního práva, byly schopny takovou účinnou právní ochranu poskytnout, je zásadní ochrana jejich nezávislosti, jak potvrzuje čl. 47 druhý pododstavec Listiny, který mezi požadavky souvisejícími se základním právem na účinný prostředek nápravy uvádí přístup k „nezávislému“ soudu. Požadavek nezávislosti soudů, který je inherentní posláním rozhodovat jako soud, je součástí podstaty práva na účinnou právní ochranu a základního práva na spravedlivý proces, které má zásadní význam jakožto záruka ochrany všech práv, která jednotlivcům vyplývají z unijního práva, a jako záruka zachování společných hodnot členských států uvedených v článku 2 SEU, zejména pak hodnoty právního státu³⁶.

54. Podle ustálené judikatury uvedený požadavek nezávislosti zahrnuje dva aspekty. První, vnější aspekt předpokládá, že dotýčný orgán vykonává funkce zcela samostatně, není hierarchicky na nikoho vázán ani nikomu podřízen a od nikoho nepřijímá příkazy či pokyny jakéhokoli původu, čímž je chráněn před vnějšími zásahy nebo tlaky, které by mohly narušit nezávislost rozhodování jeho členů a ovlivnit jejich rozhodnutí. Druhý, vnitřní aspekt spojuje pojem nestrannosti a týká se rovného odstupu ve vztahu ke stranám sporu a jejich příslušným zájmům s ohledem na předmět sporu. Tento aspekt vyžaduje dodržování objektivní a absenci jakéhokoli zájmu na výsledku sporu nad rámec striktního použití právního předpisu. Tyto záruky nezávislosti a nestrannosti

³⁴ – Rozsudek ze dne 15. července 2021, Komise v. Polsko (Kárný režim soudců) (C-791/19, EU:C:2021:596, bod 52).

³⁵ – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. února 2022, RS (Účinky rozhodnutí ústavního soudu) (C-430/21, EU:C:2022:99, bod 37).

³⁶ – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. července 2021, Komise v. Polsko (Kárný režim soudců) (C-791/19, EU:C:2021:596, body 57 a 58 a citovaná judikatura).

vyžadují existenci pravidel, zejména pokud jde o složení orgánu a jmenování, funkční období a důvody pro zdržení se účasti na rozhodování, vyloučení pro podjatost a odvolání jeho členů, která umožní rozptýlit jakékoli legitimní pochybnosti jednotlivců stran neovlivnitelnosti uvedeného orgánu ve vztahu k vnějším skutečnostem a jeho neutrality ve vztahu k protichůdným zájmům³⁷.

55. S odkazem na ustálenou judikaturu ESLP Soudní dvůr rovněž upřesnil, že požadavek nestrannosti lze posuzovat různými způsoby. Ze subjektivního hlediska je třeba přihlédnout k osobnímu přesvědčení a chování soudce a zkoumat, zda projevil v projednávané věci podjatost nebo osobní předsudky, přičemž se má za to, že osobní nestrannost se předpokládá, dokud není prokázán opak. Objektivní hledisko spočívá v posouzení toho, zda sám soud, a kromě jiných věcí i jeho složení, skýtá dostatečné záruky pro vyloučení jakýchkoliv legitimních pochybností o jeho nestrannosti. Objektivní posouzení spočívá v položení si otázky, zda nezávisle na chování soudce existují určité ověřitelné skutečnosti, které opravňují k pochybám o jeho nestrannosti. V této oblasti mohou mít význam i pouhá zdání. Jedná se o důvěru, kterou soudy v demokratické společnosti musí vzbuzovat u jednotlivce, počínaje účastníky řízení³⁸.

56. Ze žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že se dotaz předkládajícího soudu týká pouze otázky objektivní nestrannosti při výkonu různých funkcí stejným soudcem nebo soudním kolegiem v průběhu jednoho soudního řízení.

57. V tomto ohledu je třeba připomenout, že okolnost, že soudci, kteří rozhodovali o věci poprvé, jsou členy jiného senátu, který znovu projednává tutéž věc, nemůže být podle Soudního dvora sama o sobě považována za neslučitelnou s požadavky práva na spravedlivý proces. Konkrétně skutečnost, že jednomu či několika soudcům, kteří jsou členy dvou po sobě následujících kolegií a vykonávají v nich tytéž funkce, jako například funkce předsedy nebo soudce zpravodaje, nemá sama o sobě vliv na posouzení dodržení požadavku nestrannosti, jelikož tyto funkce jsou vykonávány v kolegiálním sboru. Takové úvahy platí o to více, jestliže obě kolegia mají postupně rozhodovat nikoli ve stejné věci, ale ve dvou odlišných věcech vykazujících určitý stupeň spojitosti³⁹.

58. Pokud jde konkrétně o řízení o dohodě o vině a trestu, Soudní dvůr odpověděl na různé otázky týkající se výkladu ustanovení směrnice 2016/343 s odkazem na judikaturu ESLP, podle níž ve složitých trestních řízeních, která se týkají několika podezřelých, jež nemohou být souzeni společně, je možné, že vnitrostátní soud musí za účelem posouzení viny obviněných nezbytně zmínit účast třetích osob, které pak možná budou souzeny samostatně. ESLP však upřesnil, že jakkoli skutečnosti týkající se účasti třetích osob musí být uvedeny, dotčený soud by neměl uvést více informací, než je nezbytné k analyzování právní odpovědnosti osob, o nichž rozhoduje. Tento soud kromě toho zdůraznil, že odůvodnění soudních rozhodnutí musí být formulováno tak, aby se zabránilo možnému předčasnému rozhodnutí o vině dotčených třetích osob, které by mohlo ohrozit spravedlivé posouzení obvinění vznesených proti nim v jiném řízení⁴⁰.

³⁷ – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. listopadu 2019, A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu) (C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, body 121 až 123).

³⁸ – Rozsudek ze dne 19. listopadu 2019, A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu) (C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, bod 128).

³⁹ – Rozsudek ze dne 19. února 2009, Gorostiaga Atxalandabaso v. Parlament (C-308/07 P, EU:C:2009:103, body 43 až 45).

⁴⁰ – Rozsudek ze dne 5. září 2019, AH a další (Presumpce nevinny) (C-377/18, EU:C:2019:670, bod 44).

59. Soudní dvůr rozhodl, že čl. 4 odst. 1 směrnice 2016/343⁴¹ musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby dohoda, v níž obviněný doznává vinu výměnou za snížení trestu a která musí být schválena vnitrostátním soudem, výslovně jmenovala jako spolupachatele dotčeného trestného činu nejen tuto osobu, ale i další obviněné, kteří vinu nedoznali a je proti nim vedeno samostatné trestní řízení, je-li jejich uvedení v této dohodě nezbytné ke kvalifikaci právní odpovědnosti osoby, která uvedenou dohodu uzavřela, a uvádí-li tato dohoda jasným způsobem, že tyto jiné osoby jsou stíhány v rámci samostatného trestního řízení a jejich vina nebyla zákonným způsobem prokázána⁴².

60. V jiné věci Soudní dvůr shledal, že článek 3⁴³ a čl. 4 odst. 1 směrnice 2016/343 ve spojení s bodem 16 odůvodnění této směrnice, jakož i čl. 47 druhý pododstavec a článek 48 Listiny musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání tomu, aby v rámci trestního řízení zahájeného proti dvěma osobám vnitrostátní soud nejprve usnesením přijal doznání první osoby k trestným činům uvedeným v obžalobě, které byly údajně spáchány ve spolupachatelství s druhou osobou, která se nedoznala, a následně po provedení dokazování týkajícího se skutků vytýkaných této druhé osobě rozhodl o vině této osoby, a to pod podmínkou, že uvedení druhé osoby jako spolupachatele údajně spáchaných trestných činů je nutné pro kvalifikaci právní odpovědnosti osoby, která se doznala, a že se v tomto usnesení nebo obžalobě, na kterou se uvedené usnesení odvolává, jasné uvede, že vina této druhé osoby nebyla zákonným způsobem prokázána a bude předmětem samostatného dokazování a rozhodnutí⁴⁴.

61. Pro doplnění panoramatu judikatury je třeba zmínit nedávný rozsudek ESLP, kterým ESLP provádí své obecné zásady v oblasti nestrannosti. Tento soud se v této souvislosti domnívá, že pouhá skutečnost, že soud v minulosti rozhodoval případy týkající se stejné či podobné trestné činnosti nestačí sama o sobě k odůvodnění obav stran jeho nestrannosti, otázka nestrannosti soudce však vyvstává, pokud předchozí rozsudek již obsahuje podrobné hodnocení úlohy osoby, která je později souzena za trestný čin spáchaný více osobami, zejména pokud přechází rozsudek obsahuje konkrétní kvalifikaci zapojení stěžovatele nebo je nutné mít za to, že uvádí, že souzená osoba *a posteriori* naplnila veškerá kritéria pro spáchání trestného činu. S ohledem na skutkové okolnosti daného případu lze u těchto skutečností mít za to, že předjímají vinu osoby souzené v pozdějším řízení, a mohou tedy vzbuzovat objektivní pochybnosti o tom, že vnitrostátní soud má předpojatý názor na skutkovou podstatu věci později souzené osoby již na počátku jejího řízení⁴⁵.

62. Při rozhodování ve věci stěžovatele, který byl souzen a odsouzen tím samým soudem, který předtím odsoudil spolupachatele za trestné činy, které spáchali spolu s ním, a to na základě dohod o vině a trestu, ESLP dospěl k závěru, že došlo k porušení čl. 6 odst. 1 EÚLP z následujících důvodů. Tento soud v tomto ohledu uvedl, že ačkoli rozsudky, jimiž byly schváleny dohody o vině a trestu, neshledávají přímo vinu žadatele *jako takovou* a povaha vytýkaného trestného činu vyžadovala konstatování koordinace protiprávního jednání, obsahují faktickou definici konkrétní úlohy stěžovatele při jeho páčání. Soud rozhodující ve věci samé tak přesně znal

⁴¹ – Článek 4 odst. 1 směrnice 2016/343 stanoví, že členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby do doby, než byla podezřelá nebo obviněná osobě prokázána vina zákonným způsobem, nebyla tato osoba ve veřejných prohlášeních orgánů veřejné moci a soudních rozhodnutích jiných než o vině označována za vinnou.

⁴² – Rozsudek ze dne 5. září 2019, AH a další (Presumpce neviny) (C-377/18, EU:C:2019:670, bod 50). Je třeba poznamenat, že jak vyplývá z bodu 22 uvedeného rozsudku, ve věci, ve které byl tento rozsudek vydán, byla dohoda mezi státním zástupcem a jedním z obviněných předložena ke schválení předkládajícímu soudu, jenž byl zároveň senátem *ad hoc*.

⁴³ – Článek 3 směrnice 2016/343 stanoví, že členské státy zajistí, „aby byla podezřelá nebo obviněná osoba považována za nevinnou, dokud její vina nebyla prokázána zákonným způsobem“.

⁴⁴ – Usnesení ze dne 28. května 2020 UL a VM (C-709/18, EU:C:2020:411, bod 35).

⁴⁵ – Rozsudek ESLP ze dne 25. listopadu 2022, Mucha v. Slovensko (CE:ECHR:2021:1125JUD006370319, bod 49).

totožnost stěžovatele, nehledě na to, že byl označen pouze iniciálami a přezdívkou, a jeho úlohu, přičemž nebylo pochyb o jeho zapojení do trestného činu, a tato situace nemohla než motivovat tento soud k tomu, aby se držel svých předchozích rozsudků, jimiž schvaloval dohody o vině a trestu, a spolupachatele k tomu, aby se drželi svých předchozích prohlášení o zapojení stěžovatele do páchaní trestného činu. V důsledku toho ESLP shledal, že vzhledem ke svému znění vedly odsuzující rozsudky vynesené nad spolupachateli stěžovatele k narušení jeho práva na presumpci nevinu až do prokázání viny, a to s ohledem na úlohu, jakou hráli v samotném řízení proti stěžovateli, které probíhalo před stejným soudem, takže vyjádřené pochybnosti o nestrannosti soudu byly objektivně odůvodněné⁴⁶.

63. Z této připomínky judikatury vyplývá, že pojmy „objektivní nestrannost“ a „presumpce nevinu“ z právního hlediska odlišné jsou ve skutečnosti úzce spjaté a nedodržení požadavku na nestrannost může za určitých podmínek vyplývat z porušení této presumpce.

64. V projednávané věci předkládající soud uvedl, že dohoda o vině a trestu, kterou uzavřel PT, přebírá celý žalobní návrh, obsahuje označení činu spáchaného obžalovaným a jeho právní kvalifikaci, jakož i povahu a výši trestu, ale v návaznosti na rozsudek AH a další (Presumpce nevinu)⁴⁷ neuvádí jméno a identifikační číslo obžalovaných, proti nimž řízení pokračuje, a schválení dohod probíhá bez komentáře jejich účasti na předmětných skutkových jednáních a bez toho, že by byl zaujat postoj k jejich vině⁴⁸. Zdá se tedy, že z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že znění dotčené dohody o vině a trestu a rozhodnutí, jímž ji soud schvaluje, neobsahuje žádné předběžné soudy o vině obžalovaných, kteří nesouhlasili s přijetím viny za vytýkané skutky. Za těchto okolností se nezdá, že by skutečnost, že by předkládající soud mohl postupně schválit dohodu o vině a trestu a posoudit trestní odpovědnost těchto obžalovaných, odporovala požadavkům na objektivní nestrannost.

65. Je však třeba podotknout, že situace obžalovaného PT se jeví přinejmenším jedinečná, neboť předkládající soud upřesnil⁴⁹, že na základě ustálené judikatury obecně dohody o vině a trestu i nadále zmiňují celá jména a identifikační čísla obviněných, kteří takovou dohodu neuzavřeli. Navíc v těchto dohodách a v rozsudcích, jimiž jsou schváleny, není nutně výslovně uvedena zmínka, že tito obvinění jsou stíháni v rámci samostatného trestního řízení a že jejich vina nebyla zákonným způsobem prokázána, přičemž ale Soudní dvůr tuto zmínku při posuzování dodržování presumpce nevinu vyžaduje⁵⁰. V rámci posouzení souladu dotčené bulharské právní úpravy, tak jak ji uplatňují vnitrostátní soudy, tyto skutečnosti postačují k tomu, aby ve jménu objektivní nestrannosti odůvodnily příslušnost senátu *ad hoc* k schválení dohod, což předkládající soud sám připouští⁵¹.

66. V každém případě podle mě nelze z toho, co je uvedeno v bodě 64 tohoto stanoviska, vyvozovat, že čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU chápáný ve světle článku 47 Listiny musí být vykládán v tom smyslu, že brání dotčené vnitrostátní právní úpravě. Ač není v rozporu s výše uvedenými požadavky, systematické prohlašování soudu, který věc původně projednával, za nepříslušný ve prospěch senátu *ad hoc* za účelem schválení dohody o vině trestu totiž nutně

⁴⁶ – Rozsudek ESLP ze dne 25. listopadu 2022, Mucha v. Slovensko (CE:ECHR:2021:1125JUD006370319).

⁴⁷ – Rozsudek ze dne 5. září 2019 (C 377/18, EU:C:2019:670).

⁴⁸ – Absence anonymizace hraje významnou roli především v rámci diskuse o dodržování presumpce nevinu.

⁴⁹ – Viz body 31 a 32 předkládacího rozhodnutí.

⁵⁰ – Rozsudek ze dne 5. září 2019, AH a další (Presumpce nevinu) (C-377/18, EU:C:2019:670, body 45 a 49). Ve své odpovědi na otázku Soudního dvora předkládající soud ohledně této zmínky uvedl, že je pravomocí senátu příslušného ke schválení dohody navrhopat její úpravy.

⁵¹ – Viz body 31 a 32 předkládacího rozhodnutí.

posiluje objektivní nestrannost soudu, který má soudit spoluobžalované, kteří svou vinu neuznali, a vylučuje, že bude chybět zdání nestrannosti, což by mohlo narušit důvěru, kterou v demokratické společnosti a právním státě musí justice u jednotlivců vzbuzovat⁵².

– *K zásadě bezprostřednosti soudního řízení*

67. Pokud jde o otázku týkající se dopadu některých ustanovení směrnice 2012/29/EU⁵³ v souvislosti s vnitrostátní právní úpravou, která v případě, že některá ze stran řízení odmítne, aby senát vycházel ze zápisu z prvního výslechu oběti, vyžaduje opakování jejího výslechu nově složeným senátem, odkázal Soudní dvůr na výše zmíněnou zásadu, přičemž se opíral o judikaturu ESLP.

68. Uvedl rovněž, že jednou z důležitých náležitostí spravedlivého trestního řízení je možnost obviněného být konfrontován se svědky za přítomnosti soudce, který ve věci nakonec rozhodne, a tato zásada bezprostřednosti je významnou zárukou trestního procesu, neboť pozorování chování a věrohodnosti svědka prováděné soudcem může mít pro obviněného závažné důsledky. Změna ve složení nalézacího soudu po výslechu významného svědka tedy musí v zásadě vést k novému výslechu tohoto svědka. Zásadu bezprostřednosti nelze ovšem považovat za překážku jakékoli změny ve složení soudu v průběhu řízení. Mohou vyvstat zvláště zjevné administrativní nebo procesní potíže, které znemožní další účast soudce na řízení. Mohou být přijata opatření k tomu, aby soudci, kteří pokračují v řízení v dané věci, správně porozuměli jejímu skutkovému stavu a argumentaci, například předáním protokolů těmto soudcům, když není zpochybněna věrohodnost dotčeného svědka, nebo nařízením nového jednání k přednesení řeči nebo nového výslechu důležitých svědků před soudem v novém složení⁵⁴.

69. Pojem „bezprostřednost“ předpokládá přímý vztah mezi soudcem a jednotlivcem, takže soudce, který se neúčastnil ústního jednání, nesmí ve věci rozhodovat⁵⁵.

70. Dle předkládajícího soudu se tato zásada bezprostřednosti promítá do článku 18 a článku 55 NPK, které zaručují účast obhajoby na řízení za přítomnosti soudce, který má rozhodnout ve věci samé, zatímco článek 384a NPK se od ní odchyluje. Uvádí, že právo na účinnou právní ochranu by bylo porušeno, pokud by obhajoba byla v situaci, kdy by soud měl vydat rozhodnutí ve věci samé na základě důkazů posouzených a projednaných před jiným soudcem. Tento soud by se seznámil pouze s procesními písemnostmi, ale neúčastnil by se postupu shromažďování a hodnocení důkazů za přítomnosti a s kontrolou obhajoby.

71. Tento postoj předkládajícího soudu dle mého názoru popírá specifickou a autonomní řízení o dohodě o vině a trestu, k níž měl ESLP již příležitost se vyjádřit. Domnívá se totiž, že postup trestněprávního narovnání, který vede k rozhodnutí o obvinění z trestného činu po zjednodušeném soudním přezkumu, v podstatě znamená vzdání se některých procesních práv, což samo o sobě problémem není, protože ani litera, ani duch článku 6 EÚLP dotčené osobě nebrání vzdát se těchto záruk z vlastní svobodné vůle. Při použití zásad týkajících se platnosti vzdání se

⁵² – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. července 2021, Komise v. Polsko (Kárný režim soudců) (C-791/19, EU:C:2021:596, bod 60).

⁵³ – Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 25. října 2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV (Úř. věst. 2012, L 315, s. 57).

⁵⁴ – Rozsudek ze dne 29. července 2019, Gambino a Hyka (C-38/18, EU:C:2019:628, body 43 a 44).

⁵⁵ – Viz stanoviska generálního advokáta P. Légera ve věci Baustahlgewebe v. Komise (C-185/95 P, EU:C:1998:37, body 82 a 83) a generálního advokáta H. Saugmandsgaarda Øe ve věci Komisia za zaščita ot diskriminacia (C-824/19, EU:C:2021:324, bod 62). Připomínám rovněž, že podle čl. 32 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora platí, že „[j]estliže se konalo jednání, účastní se porady pouze soudci, kteří byli přítomni na tomto jednání [...]“.

práv musí souhlas s narovnáním ze strany žadatele splňovat následující podmínky: zaprvé musí být udělen skutečně dobrovolně a s plným vědomím dotčených skutečností, jakož i právních účinků souvisejících s tímto druhem narovnání a zadruhé obsah narovnání a spravedlivost řízení, které vedly k tomu, že jej strany uzavřely, musí být předmětem dostatečného soudního přezkumu⁵⁶.

72. Tím, že uzavřel dohodu se státním zástupcem, podle níž je uznán vinným z vytýkaných skutků a přijímá trest podmíněného odnětí svobody, se PT vzdal projednání své věci v řádném řízení v souladu s ustanoveními čl. 381 odst. 6 NPK, a tedy i meritorního přezkumu své věci, který by při ústním jednání obnášel kontradiktorní projednání důkazů před soudcem, který by rozhodoval věci samé. Dohoda o vině a trestu představuje zvláštní prostředek výkonu trestního soudnictví, jelikož je alternativou k řízení podle obecného práva a je vyjádřením volby obviněné osoby, které je nápomocen její obhájce. Jeví se mi, že odkazem na nedodržení zásady bezprostřednosti, tak jak je použita ve výše uvedeném řízení, předkládající soud zastihuje právní a věcnou realitu řízení o dohodě o vině a trestu, které sleduje cíl zjednodušení a zrychlení řešení trestních věcí, ježž ESLP považuje za legitimní⁵⁷.

73. Za těchto okolností nelze namítat, že prohlášení soudu, který původně projednával stíhání všech obžalovaných, za nepřislušný ve prospěch senátu *ad hoc* za účelem schválení dohody o vině a trestu uzavřené jedním z obžalovaných, je samo o sobě takové povahy, že porušuje zásadu bezprostřednosti trestního řízení. Jak vyžaduje ESLP⁵⁸ je však nutné, aby byl tento senát schopen zajistit dostatečný soudní přezkum, přičemž je nutno konstatovat, že předkládající soud neuvádí žádné další skutečnosti, které by prokazovaly opak⁵⁹.

K požadavku jednomyslného souhlasu ostatních obžalovaných

74. Předkládající soud má pochybnosti o slučitelnosti čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU chápaného ve světle článku 47 Listiny s vnitrostátním pravidlem, které stanoví jako podmínku schválení dohody o vině a trestu soudem předchozí jednomyslný souhlas spoluobžalovaných⁶⁰. Tento požadavek by měl za následek nepatřičné omezení přístupu obviněné osoby k „prostředku zákonem uznávané ochrany“, který by jí umožnil uložení nižšího trestu, než jaký by jí byl uložen v řádném řízení.

⁵⁶ – Rozsudek ESLP ze dne 29. dubna 2014, Nacvlišvili a Togonidze v. Gruzie (CE:ECHR:2014:0429JUD000904305, body 91 a 92).

⁵⁷ – Pro ESLP má trestněprávní narovnání nejen důležitou výhodu, že umožňuje rychle rozhodnout trestní věci a snížit zatížení soudů, státního zastupitelství a obhájců, ale představuje rovněž, je-li správně užito, účinný nástroj boje proti korupci a organizované trestné činnosti, jakož i prostředek snižování počtu uvalených trestů, a tudíž i počtu vězňů (Rozsudek ESLP ze dne 29. dubna 2014, Nacvlišvili a Togonidze v. Gruzie (CE:ECHR:2014:0429JUD000904305, bod 90)).

⁵⁸ – V odpovědi na otázku Soudního dvora předkládající soud upřesnil, že v rámci schvalování dohody soudem se příslušný senát podepisujícího obžalovaného táže na hlediska věcná (jeho doznání viny) i procesní (vzdání se rozsudku v řádném řízení) a dohodu schválí pouze, pokud ji tento potvrdí.

⁵⁹ – Podotýkám, že předkládající soud ještě uvádí, že s ohledem na pravomoc soudce navrhopvat změny dohody směřující k přísnějšímu trestu, má obhajoba „vždy“ právní zájem na tom, aby rozhodnutí vydal soud, který důkazy shromáždil za její přítomnosti a s její kontrolou. Je třeba zdůraznit čistě spekulativní, ba dokonce protichůdnou povahu těchto úvah, jelikož sám tento soud v bodech 51 a 52 svého předkládacího rozhodnutí uvádí, že dohoda o vině a trestu uzavřená obžalovaným vede k mírnějšímu trestu, než jaký by mu byl uložen v řádném řízení.

⁶⁰ – Upřesněme, že předkládající soud (či jeho předchůdce) se na toto konkrétní procesní pravidlo táže Soudního dvora potřeťi. V rozsudku ze dne 5. září 2019, AH a další (Presumpce nevin), (C-377/18, EU:C:2019:670, bod 28) Soudní dvůr uvedl, že není tázán na případnou slučitelnost s unijním právem takové vnitrostátní právní úpravy, která případně podmiňuje schválení soudem takové dohody, která obsahuje uznání viny, souhlasem ostatních obviněných osob, které vinu neuznaly. Předkládající soud, aniž by vyčkal na odpověď Soudního dvora v této věci, se na Soudní dvůr obrátil v souvislosti se slučitelností takového pravidla s unijním právem, a zejména s článkem 20 Listiny, opětovně (projednávaná věc C-398/23).

75. S ohledem na heterodoxní formulaci předkládacího rozhodnutí, je úvodem nutné zdůraznit, že dotčené řízení o dohodě o vině a trestu nelze kvalifikovat ani srovnávat s prostředkem právní ochrany, tedy takovým právním postupem, který umožňuje kritizovat a zpochybnit před soudním orgánem údajně protiprávní stav.

76. Pojímáno jako celek se mi jeví, že předkládací rozhodnutí musí být vykládáno jako náznak možného porušení práva obviněné osoby na spravedlivý proces, a konkrétně práva na obhajobu. V této souvislosti připomínám, že určení obsahu a dosahu čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU se uskutečňuje s odkazem na článek 47 Listiny. Soudní dvůr upřesnil, že základní zásada účinné právní ochrany potvrzená v článku 47 Listiny a pojem „spravedlivý proces“ uvedený v článku 6 EÚLP jsou tvořeny různými prvky, mezi něž patří zejména dodržování práva na obhajobu⁶¹.

77. Podle předkládajícího soudu některá ustanovení rámcových rozhodnutí 2004/757 a 2008/841 stanoví možnost nižšího trestu v případě, že obviněná osoba spolupracuje, a to za stejných podmínek, které umožňují dosažení dohody o vině a trestu. Skutečnost, že schválení této dohody soudem je podmíněno souhlasem spoluobžalovaných, by byla porušením práva obžalovaného uznat svou trestní odpovědnost, využít dohody, která je synonymem pro zmírnění trestu, a to aniž by omezení tohoto práva odpovídalo zásadě proporcionality⁶², což je v rozporu s dodržováním práva na obhajobu.

78. Avšak pokud vím, žádné ustanovení unijního práva, ať již se jedná o primární právo či předpis sekundárního práva, nezaručuje trestně stíhané osobě právo dosáhnout v určité situaci, zejména v dohodě o vině a trestu uzavřené se státním zástupcem, zmírnění trestu. V této souvislosti Soudní dvůr uvedl, že čl. 7 odst. 4 směrnice 2016/343 členským státům neukládá žádnou povinnost zaručit, aby soudní orgány ke spolupráci obviněné osoby přihlížely, neuděluje jí ani žádné právo na uložení mírnějšího trestu v případě spolupráce s těmito orgány, například uzavřením dohody se státním zástupcem, v níž tato osoba uzná svou vinu⁶³. Rozhodl také, že čl. 6 odst. 4 směrnice 2012/13, který stanoví povinnost informovat obviněné osoby o veškerých změnách týkajících se proti nim vznesených obvinění, pokud je to nutné k zaručení spravedlivého procesu a práv na obhajobu stanovených v čl. 48 odst. 2 Listiny v rámci práva na informování těchto osob, neznamena, že tyto mohou po zahájení ústní části řízení v případě změny skutkového stavu, na němž se žaloba zakládá, nebo změny právní kvalifikace skutkového stavu, který je předmětem obžaloby, žádat o uzavření dohody o vině a trestu⁶⁴.

79. Z práva podezřelých a obviněných osob v souvislosti s vytýkaným trestným činem nevypovídat, aby se samy nepoškodily, tak jak je uznáno v čl. 7 odst. 1 a 2 směrnice 2016/343⁶⁵, nelze vyvozovat, že mají právo na zmírnění trestu v případě uznání viny, přičemž jasné znění odstavce 4 takový výklad vylučuje.

⁶¹ – Rozsudek ze dne 15. července 2021, Komise v. Polsko (Kárný režim soudců) (C-791/19, EU:C:2021:596, bod 203).

⁶² – Předkládající soud výslovně odkazuje na článek 52 Listiny.

⁶³ – Usnesení ze dne 24. září 2019, Specializirana prokuratura (Presumpce neviny) (C-467/19 PPU, EU:C:2019:776, bod 34). S odkazem na tento bod Soudní dvůr v bodu 42 tohoto usnesení rozhodl, že „unijní právo“ neukládá členským státům žádnou povinnost umožnit svým soudním orgánům, aby v odsuzujícím rozsudku přihlíželi k tomu, zda podezřelá či obviněná osoba během trestního řízení spolupracovala zejména uzavřením dohody se státním zástupcem, ve které daná osoba uzná svou vinu výměnou za mírnější trest.

⁶⁴ – Rozsudek ze dne 13. června 2019, Moro (C-646/17, EU:C:2019:489, body 63 a 72).

⁶⁵ – Soudní dvůr zdůraznil, že i když podle ESLP článek 6 EÚLP výslovně nezmiňuje právo nevypovídat, je toto právo obecně uznávanou mezinárodní normou, která tvoří samotnou podstatu pojmu spravedlivý proces [rozsudek ze dne 2. února 2021, Consob (C-481/19, EU:C:2021:84, bod 38 a citovaná judikatura)].

80. Je ostatně nutno konstatovat, že ani dotčená vnitrostátní právní úprava toto právo nezaručuje. Řízení vedoucí k dohodě o uložení sjednaného trestu je zvláštním druhem řízení týkajícího se trestných činů, které může státní zástupce svobodně uplatňovat z vlastní iniciativy či na žádost obhájce obviněné osoby, jestliže tato vytykané skutky uzná. Tato osoba tedy nemá právo být souzena tímto postupem, a to ani tehdy, když svou vinu uzná, vzhledem k tomu, že dohodu musí k tomu, aby mohla být postoupena soudu ke schválení, nutně podepsat státní zástupce⁶⁶. Obviněná osoba nemá ani právo, pokud se státní zástupce rozhodne tento postup použít a pokud ona přijme jím navrhovaný trest, na schválení dohody příslušným soudem, který není vázán ani návrhem státního zástupce, ani jeho přijetím dotčenou osobou. Z článku 382 odst. 8 NPK vyplývá, že pokud soud odmítne dohodu o vině a trestu schválit, vrátí věc státnímu zástupci.

81. U takového požadavku na udělení souhlasu, o jaký jde ve věci v původním řízení a jímž je podmíněno schválení dohody o vině a trestu, proto nelze mít za to, že porušuje unijní právo na spravedlivý proces, a konkrétně právo na obhajobu.

Závěry

82. S ohledem na výše uvedené úvahy navrhuji, aby Soudní dvůr, na otázku, kterou položil Městský soud v Sofii (Sofijski gradski sad, Bulharsko), odpověděl následovně:

„Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU, chápaný ve světle článku 47 Listiny základních práv Evropské unie, musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, podle níž je schválení dohody soudem, ve které jedna z obviněných osob uznává vinu za vytykané protiprávní jednání výměnou za snížení trestu, jednak svěřeno do pravomoci jiného soudu, než u kterého bylo původně zahájeno trestní řízení, a jednak je vázáno předchozím splněním podmínky, že všechny ostatní obviněné osoby, které svou trestní odpovědnost neuznaly, udělí souhlas s uzavřením této dohody.“

⁶⁶ – Viz čl. 381 odst. 1 a 6 NPK.